

Oljuleitingin á landsstýrisborð

Fríggjadagin lat stjórin í Oljumálastýrinum landsstýrismanninum í oljumálum endaliga útkastið til oljuleiting við Føroyar. Eyðun Eltør hevur síðani latið tað víðari til landsstýrismenninar. 1. útbjóðing kemur helst fyri tingið í seinnu helvt av hesum mánaðinum.

JAN MÜLLER

Oljan er nú komin á skrivaborðið hjá landsstýrismanninum. Fríggjadagin handað stjórin í Oljumálastýrinum, Heralvur Joensen, landsstýrismanninum í oljumálum, Eyðun Eltør, endaliga útkastið til fyrstu oljuleiting á føroyska landgrunninum nakrantíð.

Tað er um rættliga rugvussmikið tilfar, sum fevnir bæði um tey okim, sum skulu bjóðast út, um tilraðingar í sambandi við ser-skatt, royalty, alment oljufelag fyri bert at nevna nokkur av málunum.

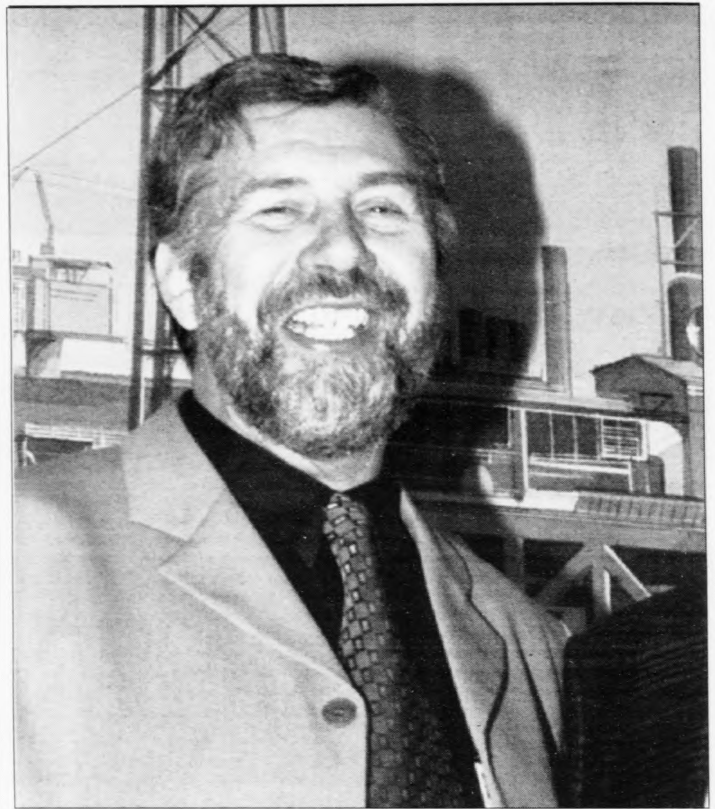
Arbeitt hevur verið dag sum natt nú í longri tíð og hava fólkini í Oljumálastýr-

inum lagt eitt óvurstórt arbeiði í at fáa útkastið lúgt. Heralvur Joensen heldur talan er um eitt væl úr hondum greitt arbeiði og vónar hann, at málið nu fer at fáa eina sakliga og seriosa viðgerð bæði í landsstýrinum og á lögtingi. Nú hann hevur latið tilfarid víðari, liggur málið í hondunum á landsstýrismanninum í oljumálum. Og hann hevur eisini borið skjótt á og latið tilfarid víðari til landsstýrismenninar, sum nú hvør í sínum lagi gjøgnumganga tað. Eyðun Eltør heldur tað er skeivt av sær at siga nakaditkilig um, hvat stendur í tilfarinum. Fyrst mugu landsstýrismenn og umbod fyri flokkarnar á tingi

sleppa at lesa tað.

Sostalurin skilur, at atlanin er at fáa málið fyri á landsstýristundi annan mánadag. Men her er to eitt men. Og tað eru fundirnir, sum eru í Nørdurlandaráðunum alla vikuna. Fleiri av landsstýrismannunum eru tí ikki heima. Um hetta fer at seinka viðgerðina er enn ilt at siga, men miðjað verður so mótt at fáa 1. útbjóðing í tingið um ikki so langa tíð. Helst í seinnu helvt av hesum mánaðinum.

Eyðun Eltør, landsstýrismáður í oljumálum, sum nú hevur latið starvsfelagarnar í Tinganesi útkast til 1. útbjóðing

Hægsti Rættur í London gevur Greenpeace viðhald:

Oljuleiting í bretska øki útsett í óvissa tíð

Jan Müller

Stóru møguleiki er fyri, at froyingar einsamallir fara undir útbjóðing í tí stóra Hvíta økinum millum Føroyar og Hetland fyrst í komandi ári. Ein avgerð í Hægstarætti í London kann nevnliga forða fyri, at bretska stjórnin kann fara undir ta annars nøg eftirspurdu 19. útbjóðing vestan fyri Hetland.

Tað er umhvørvisfelagsskapurin Greenpeace, sum liggur í buktini. Felagsskapurin, sum fleiri ferðir hevur roynt at forða fyri nýggjari oljuleiting á Atlantsmótinum, te. er alt okið millum Føroyar og Hetland, hevur fingið viðhald í klagum sínum móti tørvandi umhvørvispolitikkunum hjá bretska stjórnini á Atlantsmótinum.

Tað var hertýri, at Greenpeace bað um loyvi at fáa eina hoyring í Hægstarætti um tað nøg umrodda ES-umhvørvisdirektivið. Sambært hesum direktivi skulu ávisar treytir lúkast til verju av bæði hvali, tugli, koralrívum o.ø., áðrenn loyvi kunnu gevast til oljuleiting. Bretska stjórnin forði fram í rættinum, at hetta direktiv gongur bert út til 12 fjórð-

ingar, meðan Greenpeace hevur fort fram, at tað gongur heilt út á 200 fjórðingar. Tað merkir, heilt út til føroyska markid.

Rætturin hevur nú givið Greenpeace viðhald, og hetta merkir, at felagsskapurin nu kann taka upp sjálvt málið í rættinum. Tað kann taka sína tíð, og fleiri keldur vilja vera við, at soleingi málið koyrir sum rættarmál, kann nýggj oljuleiting ikki takast upp í bretska øki á Atlantsmótinum. Við øðrum orðum sleppa oljufeløgini ikki í gongd at bora eftir olju í tí nøg eftirspurda Hvíta økinum.

Tað eru tey, sum halda, at orsökini til at bretska stjórnin loksins vildi ganga við til eina semju við froyingar um markid var nettupp tann, at oljuindáðurin strongdi so nøg á at sleppa út í Hvíta økið at bora eftir olju og gassi.

Nú tykjast hesar vónirnar brostnar, í hvussu er eina tíð. Umboðsmaðurin fyri Greenpeace Peter Melsheft sigur við Press and Journal, at avgerðin hjá rættinum er ein stórsigur fyri hval, del-finir og koralrív.

Dómarnir í Hægstarætti

sigur í avgerð síni, at komandi útbjóðing til olju- og gassleiting á Atlantsmótinum geografskt kemur undir okið, sum ES Habitat direktivið fevnir um, og at stjórnin má taka hædd fyri hesum direktivi, áðrenn hon letur nýggj leitiloyvi. Dómarnir sigur m.a. „The Secretary of State cannot lawfully decide whether to grant licences in the 19th round of offshore licensing, without first considering the provisions of the Habitats Directive“.

Fleiri oljufeløg hava stuðlað stjórnin imóti kærnu frá Greenpeace. Tey eru sambært skotskum blóðum Texaco, Esso, Marathon Oil, Mobil, Enterprise, Conoco, Statoil, Phillips, Elf og British Gas.

Keldur siga, at bretska stjórnin hevur møguleika at kæra avgerðina men hetta fer eisini at taka tíð. Hinvegin halda eygleiðarar ikki, at avgerðin fer at fáa nakra negativa avleiðing sum so, tí hon forkar ikki verandi loyvi til leiting, men ta komandi 19. runduna.

Men tað er greitt, at fyri mong oljufeløg, sum hava biðað spent eftir hesi rundu og ikki minst fyri stjórnina,

sum leggur stóran dent á at fáa oljufeløgini at halda fram við at gera fløgur í leiting á bretska øki, man avgerðin hjá rættinum kennast svar.

Alex Kemp, búskaparfrøðingur og oljuseitroðingur við lærda háskúlan í Aberdeen sigur við Press and Journal, at hann er bangin fyri, at avgerðin kann seinka útviklingunum á Atlantsmótinum, júst nú bretska oljuindáðurin er í eina álvarssamari støðu.

DTI, sum er bretska handels- og idnaðarmálaráðið og tað sum stendur fyri oljuloyvum, sigur, at avgerðin fer ikki at fáa serliga ávirkan á oljuleiting í bretska partinum av Atlantsmótinum.

Tað er greitt, at oljuindáðurin í Bretlandi er ikki serliga fegin um avgerðina. Sambært heimasíðuni hjá BBC er John Wils, sum er stjóri í UK Offshore Operators Association, vónsvikin av, at hetta málið ikki er loyst. -Tað skapar ótryggleika, sum kann hava við sær, at leitivirksemið verður seinkað og somuleiðis fløgur á Atlantsmótinum. Hann fer so langt sum at siga, at fara altjóða oljufeløgini at

útseta sína fløgur kann tað avgjørt fáa avleiðingar fyri bretska búskapin, og ikki minst fyri økini í Skotlandi, og her m.a. skapa arbeiðsloysi. -Vit mugu tí rudda upp í hesum sum skjótast sigur John Wils við BBC.

Sosialurin skilur annars, at tað kann koma at gerast dýrari hjá oljufeløgnum, tá hesi í framtíðini skulu søkja um leitiloyvi, um bretska stjórnin nu skal til at laga seg eftir nýggjum og meira krevjandi umhvørviskrøvum.

Setir krøv til froyingar

Vit hava biðið Eyðun Eltør, landsstýrismann í bæði olju- og umhvørvismálum um eina viðmerking til tíðindini. Hann sigur, at hetta

Greenpeace roynt at forða fyri nýggjari oljuleiting á Atlantsmótinum. Tað sýnist í løtuni at ganga betri í rættinum enn til hvas

visir bert, hvussu týðningarmikið tað eisini er hjá okkum froyingum at fyrihalda okkum yvirfyri umhvørvinum. -Tað er so eisini nakad, sum vit taka í størsta álvara, nú tá oljufeløgini skulu undir at leita.

Um so er at Greenpeace fer at seta forðingar í vegin fyri leiting her hjá okkum, hvørja viðmerking hevur landsstýrismáðurin?

-Eg endurtaki - vit prioritera umhvørvið høgt og ikki minst nu ein oljuleiting fer í gongd. Annað havi eg ikki at siga nú.